

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Sendt til: 291@fvst.dk
j.nr. 2020-29-33-00075

Den 1. marts 2021

Høring over udkast til vejledning om anvendelse af Nøglehulsmærket på fødevarer m.v.

Dansk Erhverv har modtaget høring fra Fødevarestyrelsen over udkast til vejledning om anvendelse af Nøglehulsmærket på fødevarer m.v., og har følgende bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv er helt grundlæggende tilfreds med, at Fødevarestyrelsen udarbejder vejledninger, der er med til at hjælpe fødevarerhvervsaktører med at overholde lovgivningen og det er positivt, at disse vejledninger opdateres løbende i takt med, at der kommer nye regler, fortolkninger eller afgørelser. Derudover er vi glade for at se, at der ikke er krav om en bestemt størrelse af færdigretterne og dermed ikke krav om en bestemt mængde energi.

Det lader til, at visse afsnit i den opdaterede vejledning har taget udgangspunkt i den svenske og/eller norske vejledning om anvendelse af Nøglehullet. Det er også fint, at der er overensstemmelse i de nordiske lande, men vi har bemærket, at der et par steder i vejledningen er anvendt svenske eller norske ord (fx i gruppe 24b i kapitel 8: "Det hakkede køttet kan blandes med cerea-lier (100 % fuldkorn), grøntsager (undtagen kartofler), bælgfrugter (undtagen jordnødder) eller rodfrugter. Disse ingredienser skal sammen med kød utgjøre minst 50 % av totalvekten av produktet."). Det går vi selvfølgelig ud fra, bliver rettet ved en korrekturlæsning inden offentliggørelse af den endelige vejledning.

Derudover mener vi, at der er nogle af eksemplerne i vejledningen, som ikke er relevante for det danske marked. Eksempelvis nævnes der en række typiske svenske færdigretter, som slet ikke sælges i Danmark. Se uddybning under de specifikke bemærkninger.

Specifikke bemærkninger

3.2. Sødестoffer, plantesteroler m.m.

- Ifølge bekendtgørelsens § 4 må Nøglehulsmærket ikke anvendes på fødevarer, der tilsættes sødestoffer. Det er dog ikke tydeligt, hvad der er tilladt ved tilsætning af sukkeralkoholer, der anvendes med et andet formål end som sødestof? Det kunne være gavnligt med et eksempel på dette.

Kapitel 8 - Fødevaregrupperne i bekendtgørelsens bilag 2

- De steder hvor der nævnes eksempler på produkter, der ikke tilhører en bestemt gruppe, kunne det være gavnligt, med en forklaring af hvorfor de ikke er inkluderet, så det kan bruges til at inkludere eller ekskludere andre lignende produkter.
- I grupperne 12b, 13b, 14b, 15b og 17 ville vi foretrække, at Fødevarestyrelsen angiver varebetegnelsen for disse produkter i stedet for at henvise til vegetabiliske alternativer til produkterne i gruppe 12a, 13a osv. Det vil være en hjælp for alle, hvis der er en fælles forståelse af, hvad disse produkter må kaldes, på samme måde som der efterhånden er kommet for 11b.
- Boksen til gruppe 24a er svær at læse, da tekst og kriterier ikke står ud for hinanden. Kan dette forbedres?
- Et af eksemplerne i gruppe 26 beskriver, at pandekager med marmelade ikke tilhører den gruppe. Vi mener, at det er et irrelevant eksempel, da det ikke opfylder kriterierne alligevel, og tror derfor, at det vil forvirre mere, end det vil gavne.
- Umiddelbart virker flere af eksemplerne på færdigretter i gruppe 26, som typisk svenske retter. I Danmark sælger vi fx ikke "fiskegratin med kartoffelmos" eller "biksemad med laks" eller "kødboller med kartoffelmos", som typiske færdigretter. Vi mener, at det er vigtigt, at eksemplerne afspejler det, som er typiske færdigretter på det danske marked. Kartoffelmos er fx ikke en typisk del af en færdigret i Danmark. Det er derimod biksemad med okse- eller svinekød (eller vegetarisk), kødboller med pasta, forloren hare, boller i karry, chili con carne eller chili sin carne. Eksempler på nye klassikere kunne være thai-retter med nudler, kød, fisk og/eller grønsager eller indiske retter med kød, fisk og/eller grønsager.
- Vi undrer os over, at der i gruppe 26-27 ikke er angivet et krav til, hvor stor en andel retternes proteindel skal være. Der er angivet et minimumsindhold af grønsager og frugt, men der er ikke noget krav til mængden af protein – er det korrekt forstået?
- Vi mener også, at måltidssalater bør være et eksempel i gruppe 26. Ligesom det, i både gruppe 26 og gruppe 27, bør præciseres, om det er måltidssalater med eller uden dressing.
- I gruppe 27 er hele to ud af seks nævnte eksempler en gratin (broccoligratin og rodfrugtgratin). Igen mener vi ikke, at disse eksempler afspejler udbuddet i butikkerne i Danmark. Bedre eksempler kunne fx være grøntsagslasagne eller indisk daal, som er en meget udbredt færdigret i Danmark for tiden. Ligeledes nævnes eksemplet "råkostretter med frisk eller tørret frugt", vi mener det er tilstrækkeligt blot at skrive "råkostsalater" eller "råkostretter", for ikke at begrænse produkttypen. Så længe kriterierne er overholdt, er det vel underordnet om råkosten indeholder frugt eller ej?
- En kommentar til kriterierne (vi ved godt, at det er reguleret i bekendtgørelsen) er, at grænsen på 0,8 g. salt/100 g. i gruppe 26 og 27 er svær at overholde. Det ville være mere realistisk, hvis grænsen var 1 g. salt/100 g. Smagen er vigtig for produkterne, ellers sælger de ikke, og salt er et af de bærende elementer. Ved et tjek af mindst 10 forskellige færdigretter med og uden kød på det danske marked, var der kun én eneste som kunne bestå alle kravene. Det er især indholdet af salt og fedt, som ligger højt i retterne - også i de vegetariske, hvor der ofte anvendes kokosmælk og salt for at give smag og fylde.
- I gruppe 29 foreslår vi, at det skrives tydeligere, at det brød som anvendes, skal være Nøglehulsmærket brød. Det er ikke tydeligt, som det står nu.
- Gruppe 30 omfatter supper med kød, fisk eller grøntsager, vi mener, at der bør stå "og" grøntsager, da det er et krav, at der er grøntsager i suppen.

- I gruppe 30 står der vedrørende ris: "Er der derimod fx ris i produktet, skal dette være fuldkornsrís i henhold til fødevaregruppe 5. Se definition af fuldkorn i afsnit 2.2.5.". Vi mener, at Fødevarestyrelsen bør præcisere, at det samme gør sig gældende for fx perlespelt og andre kornsorter, der anvendes på samme måde som ris. Denne præcisering bør tilføjes alle de steder i vejledning, hvor ris nævnes som eksempel og ikke kun i gruppe 30.
- Må gruppe 26-30 indeholde svampe? Det er vigtigt at få præciseret inden for alle grupperne. Og hvis der gerne må indgå svampe som en ingrediens eller smags giver, hvor stor en mængde må der så være i produkterne? Det er også vigtigt, at Fødevarestyrelsen præciserer, at svampe ikke regnes med som grønsager.
- Et af det helt store diskussionspunkter gennem årene har være pølsehorn. Vi mener som udgangspunkt, at de hører til i gruppe 30, men der er ikke blevet plads til dem, da de ikke indeholder nok grønsager. Derfor mener vi, at det er en god ide at nævne pølsehorn i gruppe 30, som eksempel på et produkt, der ikke tilhører den gruppe. Det har virkelig været et stort ønske at kunne nøglehulsmærke pølsehorn og både brødet og pølserne kan nøglehulsmærkes hver for sig, men ikke når de sættes sammen.

Med venlig hilsen

Saoirse McKeever Eriksen

Fødevarekonsulent